

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10So/27/2016
Identifikačné číslo spisu: 5015200489
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5015200489.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa P. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom S., zastúpeného Mgr. Jozefom Gáplovským, advokátom, so sídlom v Dubnici nad Váhom, Centrum II 88, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8-10, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline k. 25Sd/88/2015-40 zo dňa 21. januára 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/88/2015-40 zo dňa 21. januára 2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 O.s.p. rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 17.04.2015, ktorým zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 3. februára 2011, pretože dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že v zmysle konštantnej judikatúry NS SR priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nevyklučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (policajta a vojaka prípravnej služby) bolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktoré je významné pre zistenie výšky dôchodku. Osobitný systém poistenia príslušníkov ozbrojených zborov neobsahuje úpravu starobných dôchodkov, ktoré by zohľadňovali dobu ich poistenia v celom rozsahu, vrátane civilného zamestnania a nehodnotí dobu poistenia, ktorú poistenci získali vo všeobecnom systéme.

Odporkyňa preto postupovala správne, keď posudzovala celé navrhovateľovo obdobie poistenia tak vo všeobecnom, ako aj v osobitnom systéme, avšak v dôsledku skutočností, že celé navrhovateľovo obdobie poistenia bolo zhodnotené pre výpočet výšky výsluhového dôchodku, nebol dôvod pre priznanie starobného dôchodku zo všeobecného systému. Ak by existovala nejaká zostatková doba sociálneho poistenia vo všeobecnom systéme, bola by odporkyňa povinná v zmysle súdnej praxe vypočítať celú teoretickú výšku dôchodku a tú skrátiť vzhľadom na pomer zostatkovej doby sociálneho poistenia k

celkovej dobe sociálneho poistenia a tento skrátený dôchodok priznať navrhovateľovi. Pretože navrhovateľovi bola na nárok na výsluhový dôchodok zohľadnená všetka preukázaná doba, pričom bolo prihladené aj na zvýhodnenú pracovnú kategóriu, nebol žiadny právny dôvod na priznanie ďalšieho starobného dôchodku

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie prostredníctvom právneho zástupcu s odôvodnením, že skutkové závery krajského súdu nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a právne závery prvostupňového súdu sú bez opory v právnych predpisoch a navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že zruší preskúmané rozhodnutie odporkyne a vec jej vráti na ďalšie konanie.

Namietal, že pri výklade, ktorý zastáva krajský súd, by bol jeho dôchodok nižší, ako dôchodok vypočítaný v ktoromkoľvek systéme dôchodkového zabezpečenia a výklad právnych predpisov odporkyňou by diskriminoval jeho osobu voči iným osobám s rovnakým počtom odpracovaných rokov, ale iba v jednom systéme dôchodkového zabezpečenia. Odporkyňa ho poškodila nezapočítaním obdobia zamestnania v civilnom sektore, kde pracoval v rokoch 2011 až 2014 a tým ho znevýhodnila voči občanovi, ktorý nebol v služobnom pomere.

Poukázal na to, že Ministerstvo vnútra SR v rozhodnutí č. SRLZ-40.992-7/SZ-2007 zo dňa 02.11.2007 uviedlo citáciu §§ 131 až 133 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov vo výrokovej časti, a to napriek tomu, že v tom čase už bol predmetný zákon dlhší čas zrušený a ustanovenie § 143a zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov hovorí o tom, že špecifikované ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb. sa od 01.07.2002 na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužívajú. Namietal tiež, že v iných, takmer identických prípadoch, odporkyňa starobný dôchodok priznala bez akýchkoľvek problémov, aj bez potreby súdneho prieskumu.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne. Podľa jej názoru súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne. Uviedla, že navrhovateľovi bol síce priznaný výsluhový dôchodok, ale v sume určenej podľa V. časti zákona č. 100/1988 Zb. aj so započítaním dôb zamestnania získaných vo všeobecnom systéme. Priznanie starobného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. súčasne vylučuje možnosť vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z. z.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods.2 a § 214 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods.1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, a že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

V predmetnej veci krajský súd, ako súd prvého stupňa, konal a rozhodoval o opravnom prostriedku navrhovateľa proti rozhodnutiu odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17.04.2015, ktorým podľa § 65, § 112 ods. 1 a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov zamietla žiadosť navrhovateľa z 03.02.2014 o priznanie starobného dôchodku od 3. februára 2011. Rozhodla tak s odôvodnením, že navrhovateľ splnil podmienky nároku na dôchodok vzhľadom na znížený dôchodkový vek 55 rokov podľa § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. a sumu dôchodku aj so zohľadnením dôb zamestnania získaných vo všeobecnom systéme už určilo Ministerstvo vnútra SR. Zároveň ale v odôvodnení rozhodnutia uviedla, že „Obdobie dôchodkového poistenia za kalendárne roky 2011, 2012 a 2013, kedy ste odvádzali poistné na dôchodkové poistenie do Sociálnej poisťovne, nie je možné započítať na účely dôchodkových dávok.“

V konaní nebolo sporné, že navrhovateľovi, ktorý dovŕšil dôchodkový vek 26.04.2007 (ako 55 ročný), bol rozhodnutím Ministerstva vnútra SR č. SRLZ-40.992-7/SZ-2007 z 02.11.2007 priznaný od

01.07.2007 výsluhový dôchodok podľa a § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom na určenie jeho sumy mu bola zhodnotená všetka preukázaná doba do 30. júna 2007. Navrhovateľ ale žiada priznanie starobného dôchodku zo všeobecného systému dôchodkového poistenia z dôvodu, že pre výsluhový dôchodok mu nebola zohľadnená doba sociálneho poistenia za odpracované roky 2011 až 2014. Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia odporkyne je zrejmé, že navrhovateľ v tomto období odvádzal poistné na dôchodkové poistenie do Sociálnej poisťovne, odporkyňa napriek tomu prijala záver, že toto obdobie nie je možné započítať na účely dôchodkových dávok, ktorý ale nijako neodôvodnila.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku na jednej strane uviedol, že osobitný systém poistenia príslušníkov ozbrojených zborov neobsahuje úpravu starobných dôchodkov, ktoré by zohľadňovali dobu ich poistenia v celom rozsahu, vrátane civilného zamestnania a nehodnotí dobu poistenia, ktorú poistenci získali vo všeobecnom systéme, ale na druhej strane, v rozpore so skutočnosťou, konštatoval, že navrhovateľovi bola na nárok na výsluhový dôchodok zohľadnená všetka preukázaná doba, teda aj doba získaná vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia, resp. poistenia, pričom bolo prihliadnuté aj na zvýhodnenú pracovnú kategóriu, nebol preto žiadny právny dôvod na priznanie ďalšieho starobného dôchodku. Na námietky a argumentáciu navrhovateľa podľa názoru odvolacieho súdu krajský súd vo svojom rozhodnutí nereagoval a svoj záver o zákonnosti rozhodnutia odporkyne dostatočným spôsobom neodôvodnil.

Procesným právom účastníka je i právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúca z ustanovenia § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku totiž znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, a jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite skutkovo a aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie.

Potreba riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v ktorom súd preskúmava rozhodnutie správneho orgánu vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Aj keď s ohľadom na judikatúru ESLP nie je potrebné zdôvodňovať každý argument účastníkov konania, súdne rozhodnutia musia byť odôvodnené a musia obsahovať odpovede súdu na všetky argumenty prednesené stranami, ktoré viedli k rozhodnutiu. Dôvody musia byť špecifikované s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu a nie len odkazovať na určité časti zákonov (napr. rozsudok ESLP Ruiz Torija proti Španielsku z 09.12.1994).

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že takýmto postupom súdu, ktorý sa nevysporiadal s podstatnou námietkou navrhovateľa - ako bolo vyššie uvedené, bola navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto musel napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. a s § 250ja ods. 3 vetou druhou O.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní krajský súd prejedná vec znova v medziach podaného opravného prostriedku, dôsledne sa vysporiada so všetkými námietkami navrhovateľa a znova o nej rozhodne a svoje rozhodnutie riadne odôvodní. V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov tohto konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1, veta prvá O.s.p.).

S poukazom na ustanovenie § 492 ods.2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.